MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
NOEL CUSCHIERI

Seduta tas-26 ta' Jannar, 2012

Citazzjoni Numru. 219/2006

Kawza fil-lista: 15

A B
vs
C B

Il-Qorti,

Rat ir-rikors guramentat li permezz tieghu l-attur ippremetta u talab hekk: li l-partijiet izzewgu fis-27 ta' Mejju 1989, u minn dan iz-zwieg ghandhom tlett itfal, D u E [illum maggjorenni] u F [li llum ghandu circa 16-il sena]; li l-hajja matrimonjali bejn il-partijiet m' ghadhiex aktar possibbli minhabba ragunijiet gravi mputabbli lill-konvenuta, fosthom l-adulterju, sevizzi, eccessi u abbandun; li l-attur ottjena l-awtorizzazzjoni skond il-ligi biex iressaq l-istanza odjerna; ghalhekk qed jitlob li din l-Onorabbli Qorti:

1. Tiddikjara s-separazzjoni ta’ bejn il-kontendenti u dan ghal ragunijiet imputabbli lill-konvenuta.

2. Tafda l-kura u l-kustodja tat-tlett ulied minuri liz-zewg partijiet b’ mod kongunt.

3. Tiffissa l-manteniment dovut sew mill-attur kif ukoll mill-konvenuta a favur il-minuri.

4. Tiddikjara li l-konvenuta iddekadiet mid-dritt li titlob manteniment minghand l-attur.

5. Tittermina l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti u tillikwida u taqsamha f’ zewg porzjonijiet b’ mod li jkunu komminati kontra l-konvenuta d-disposizzjonijiet tal-artikolu 48 tal-Kodici Civili.

Rat ir-risposta guramentata li biha l-konvenuta eccepiet li l-htija tas-separazzjoni tirrisjedi fuq iz-zewg partijiet, u mhux fuqha biss;

Rat il-kontro-talba li biha l-konvenuta rikonvenzjonanti ppremettiet u talbet hekk: li l-hajja konjugali bejn il-partijiet m’ ghadhiex aktar possibbli *“minhabba wkoll l-adulterju, sevizzi, eccessi u abbandun minn naha ta’ A B kontra l-esponenti u uliedhom”*; ghalhekk qed titlob li din l-Qorti:

1. Tiddikjara s-separazzjoni bejn iz-zewg kontendenti u dan minhabba ragunijiet imputabbli lir-rikorrenti;

2. Tafda l-kura u kustodja tat-tlett itfal minuri D, E u F f’ idejn l-esponenti b’ mod li r-rikorrent ikollu access ragonevoli;

3. Tiffissa retta alimentari xierqa ghaliha u ghat-tlett ulied minuri;

4. Tittermina l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn iz-zewg partijiet kontendenti, tillikwidaha u taqsamha b’ mod ekwu wara li jkunu komminati kontra r-rikorrent dak li

jipprovdu l-Art. 38 ,40 u 41 tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

Bl-ispejjez kontra r-rikorrenti A B mharrek in subizzjoni.

Rat r-risposta guramentata tal-attur rikonvenzjonat li biha eccepixxa: li l-htija tas-separazzjoni tirrisjedi unikament fuq il-konvenuta minhabba l-adulterju u l-abbandun taghha li kisser il-hajja matrimonjali tal-partijiet; u li ghalhekk it-talba rikonvenzjonali ghandha tigi michuda bl-ispejjez.

Rat l-atti kollha tal-kaz, inkluzi l-affidavits prezentati;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Ikkunsidrat;

Azzjoni u Kontro-Talba
Illi permezz tal-proceduri odjerna l-partijiet qed jitolbu s-separazzjoni personali ghar-ragunijiet imputabbli lil xulxin fit-termini ta' l-artikoli 38, 40 u 41 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta; u, filwaqt li l-attur qed jattribwixxi l-htija unikament lill-konvenuta, dina ssostni li l-htija tirrisjedi fuq iz-zewg partijiet. L-attur minn naha tieghu cahad dak imputat lilu, u li hu ghandu xi htija ghas-separazzjoni.

Separazzjoni Personali
Illi mill-provi jirrizulta li l-partijiet izzewgu fis-27 ta' Mejju 1989, u minn dan iz-zwieg ghandhom tlett itfal, D u E, illum maggjorenni, u F li twieled fil-25 ta' Jannar 1996 u li ghalhekk ghadu minorenni. Wara li l-attur skopra li l-konvenuta kellha relazzjoni extra-matrimonjali ma' ragel iehor, huwa telaq mid-dar konjugali fejn allura baqghu jghixu martu u t-tlett itfal tal-partijiet. Eventwalment il-konvenuta, flimkien mat-tfal, marret telqet mid-dar konjugali, u marret tikkoatiba mal-habib taghha fid-dar tieghu f' Bahar-ic-Caghaq fejn damet circa sitt xhur. Wara dan il-perijodu hija regghet lura fid-dar konjugali fejn ghadha tghix sallum flimkien mat-tfal.

Verzjoni Attur

L-attur jispjega li meta skopra li martu kienet qed titrattjeni relazzjoni extra-matrimonjali ma’ ragel iehor, id-dar beda jizdied l-inkwiet u l-litigji bejn il-partijiet, u ghalhekk hass li kellu jitlaq mid-dar konjugali biex jevita l-inkwiet, stante li l-konvenuta kienet baqghet tippersisti fil-hrug taghha mal-habib taghha. Huwa jghid li f’ dak iz-zmien kien hemm *“inkwiet ta’ konfrontazzjoni kbira.”*[1] *“L-irvell kien kbir wisq, kwistjonijiet u glied familjari kien kbir wisq.”*[2]

Huwa jammetti li fiz-zwieg taghhom il-partijiet kienu esperjenzjaw diffikultajiet finanzjarji, u jghid li l-inkwiet bejniethom kien ikun fuq flus, u fuq l-ilment ta’ martu li hu ma kienx jaghti kazha. Izda jghid li minn naha tieghu huwa dejjem ghamel ghall-ahjar ghall-familja tieghu, u kif konfermat minn oht l-konvenuta, huwa kellu *“hafna xoghol”*[3], jistqar li matul il-konvivenza, kien ikollhom kwistjonijiet *“fuq kollox … aktar pika minn naha taghha.”*[4]

L-attur pero’ jichad dak allegat fil-konfront tieghu mill-konvenuta, b’ mod partikulari, li hu kellu relazzjoni extra-matrimonjali ma’ mara ta’ nazzjonalita’ Germaniza, jew xi mara ohra; jichad li kien jerfa’ idejh fuq martu, ghalkemm jammetti li matul il-litigji kien ikun hemm ghajjat u tghajjir minn-naha tat-tnejn. Jichad ukoll li ma kienx jaghti kaz ta’ martu, u jghid li *“konna niddiskutu [il-problemi] anke ma min kien jipprova jghinna.”* [5]

L-attur jsostni li z-zwieg bejn il-partijiet tfarrak unikament minhabba r-relazzjoni extra-matrimonjali tal-konvenuta, li mas-separazzjoni *de facto*, kompliet billi l-konvenuta marret tikkoabita ma’ dan ir-ragel.

Verzjoni Konvenuta

Il-konvenuta tiddeskrivi lill-attur bhala *“mostru”.*[6] Kien dominanti u ta’ spiss kien jerfa’ idejh fuqha meta l-agir taghha ma kienx joghgbu. Kien jghajjat u jghajjarha, u kien ihalliha nieqsa mill-flus, filwaqt li hu kien ihallas ghall-

---

[1] Vol.1 – fol.52
[2] Ibid. fol.56
[3] Vol.1 – fol.186
[4] Vol.2 – fol.321
[5] Vol.2 – fol302
[6] Vol.2 – fol.235

kapricci tieghu. Dan kien l-akbar ilment tal-konvenuta, u kien fonti ta' glied kontinwu bejn il-partijiet.

Tghid li fid-dar ma kien jaghmel manutenzjoni ta' xejn, u kien hemm telqa kbira fir-rigward, tant li fid-dar kien ikun hemm hafna grieden; fi kliemha: "*Bejn wiehed u iehor kont nigbor sitt [6] grieden kuljum, u dan dam is-snin, norqdu bil-lejl u thoss il-grieden ghaddejjin minn fuqhek u tisma' t-tambir tal-grieden. Dan mill-ewwel li zzewwigna, u waqfet ghax wara li telaq ir-ragel waqaftha jien.*"[7]

Il-konvenuta tghid li l-attur ma kienx jiehu hsieb il-familja tieghu. Hu qatt ma kien johrog maghhom u qatt ma riedhom mieghu meta johrog. Hi ssemmi episodji partikolari biex issostni dan il-punt.

Hija tammetti li lejn l-ahhar tal-konvivenza hija qabdet hbiberija ma' ragel iehor li kien jahdem maghha fuq il-post tax-xoghol, u li kienet tohrog mieghu, izda tichad li kellha relazzjonijiet intimi mieghu. Tispjega li, meta l-attur telaq mid-dar konjugali, hija kienet marret tghix ghand dan ir-ragel, peress li fid-dar konjugali ma kellhiex kumdita' u ghalhekk qabdet it-tfal u marret tikkoabita mal-habib taghha. Sussegwentement, wara li ntemmet din ir-relazzjoni, hija rritornat, flimkien mat-tfal fid-dar konjugali, fejn, bl-ghajnuna tat-tfal hija bajded il-post u ghamlet ix-xoghol fih li kien hemm bzonn.

Konsiderazzjonijiet tal-Qorti

Illi f' dan il-kaz il-Qorti tirravviza nkompatibilita' kbira ta' karattru bejn il-partijiet, li kienet ta' ostakolu sabiex dawn jasslu ghall-konvivenza matrimonjali pacifika. Jidher li z-zewg partijiet kellhom in-nuqqasijiet taghhom fiz-zwieg, izda mhux kull nuqqas necessarjament jikkwalifika ghal raguni valida ghas-separazzjoni. F' dan il-kaz, hija l-fehema tal-Qorti, li r-raguni ghat-tkisser taz-zwieg kienet ir-relazzjoni extra-matrimonjali da parti tal-konvenuta ma' ragel iehor. Din il-hbiberija aperta ma' dan ir-ragel, kif ukoll il-komportament tal-konvenuta meta zewgha skopra din ir-relazzjoni taghha, wassal, kif mistenni, ghal hafna

[7] Vol.3 – fol.623

nkwiet bejn il-kopja, bir-rizultat li l-attur telaq mid-dar konjugali biex jevita aktar inkwiet, filwaqt li l-konvenuta marret tikkoabita mal-habib taghha.

Illi l-konvenuta tipprova tiggustifika t-tluq taghha mid-dar konjugali u l-koabitazzjoni mal-habib taghha billi tghid li d-dar konjugali ma kinitx komda u, kif iddeskriviet hi, bil-grieden jigru kullimkien, kienet kwazi nabitabbli. Madankollu, il-Qorti tosserva li, wara li ntemmet ir-relazzjoni ma' dan ir-ragel, hija xorta wahda, fimkien mat-tfal taghha, regghet marret tabita fid-dar konjugali, izda din id-darba ghamlet x-xoghol ta' manutenzjoni necessarju. Id-domanda fir-rigward, li timponi ruhha b' mod manifest hija: ghaliex ma' ghamlitx dan ix-xoghol ta' manutenzjoni meta l-attur telaq mid-dar konjugali, fejn allura ma kien hemm hadd li jostakolaha, izda minflok ma ghamlet hekk, hija telqet mid-dar u marret tghix mal-habib taghha ghal perijodu ta' sitt xhur?

Illi l-Qorti thoss, anke fuq bazi ta' verosimiljanza, illi m' ghandhiex taghti affidament lill-verzjoni tal-konvenuta, dwar l-allegazzjonijiet li zewgha ma kienx jaghti kaz taghha u tat-tfal; li l-istat tad-dar konjugali, li fiha kienu jghixu wkoll tlett itfal, kienet fi stat daqshekk hazin; u li hu kien isawwatha bil-ponn u bil-harta jekk turtah. Dawn l-allegazzjonijiet, apparti milli gew michuda mill-attur, ma jsibux sostenn adegwat fil-provi. Issa, il-Qorti tifhem li, f' certu mumenti tal-konvivenza matrimonjali, stante li l-partijiet kienu f' sitwazzjoni finanzjarja difficli, il-konvenuta kienet tkun imdejqa bil-fatt li ma kinitx tircevi flus bizzejjed minghand zewgha; u tifhem ukoll li l-partjiiet ghaddew minn zmien difficli anke minhabba l-inkompatibilita' fil-karattru taghhom, b' mod li allura l-konvenuta kienet imdejqa fiz-zwieg; izda dawn il-fatturi zgur ma jiggustifikawx li hi tidhol f' relazzjoni extra-matrimonjali ma' ragel iehor, u tippersisti f' din ir-relazzjoni billi marret tikkoabita mieghu.

Inoltre, jigi osservat li hi ferm inverosimili dak sostnut mill-habib tal-konvenuta, li r-relazzjoni ta' bejniethom kienet wahda platonika; meta mill-provi jirrizulta li huma kienu johorgu flimkien, ikkoabitaw flimkien fid-dar tal-habib, u

jorqdu fl-istess sodda flimkien! Fil-fehema tal-Qorti dawn il-fatti, ammessi mill-istess habib tal-konvenuta, jikkostitwixxu ndizji gravi, precizi u konkordanti li r-relazzjoni bejniethom kienet wahda adulteruza.

Illi minn naha ta’ l-attur ma jirrizultax provat dak attribwit lilu mill-konvenuta. Rigward l-allegat adulterju ma’ mara Germaniza, il-Qorti tosserva li, apparti milli dan gie michud minnu kategorikament, ma ngabux provi fir-rigward. Rigward l-eccessi u s-sevizzi, il-Qorti tosserva li ma rrizultax komportament abuziv tieghu, ripetut u abitwali, li rrenda nsapportabbli l-konvivenza da parti tal-konvenuta. Di fatti kien hu li telaq mid-dar, u mhux il-konvenuta. In fine, rigward l-abbandun il-Qorti tosserva li r-raguni moghtija mill-attur ghaliex dan telaq mid-dar konjugali hija valida u verosimili fic-cirkostanzi, tenut kont tat-tenzjoni li kien hemm fid-dar kawzata mir-relazzjoni extra-matrimonjali tal-konvenuta. Barra minnhekk m’ ghandux jigi njorat il-fatt li fid-dar matrimonjali kienu jghixu wkoll it-tlett ulied tal-partijiet. Ghalhekk it-tluq ta’ l-attur mid-dar konjugali ma kienx ta’ natura abuziva, izda kienet mizura temporaneja preventiva.

Dan premess u kkunsidrat il-Qorti hi tal-fehema li l-hajja konjugali bejn il-partijiet mhijiex aktar possibbli u li z-zwieg tkisser irrimedjabbilment unikament tort tal-konvenuta fit-termini ta’ l-artikolu 38 tal-Kap.16. Dan il-komportament abuziv tal-konvenuta jattira ex lege fil-konfront taghha l-applikazzjoni tal-Artikolu 48 ta’ l-istess kap; u, ghall-finijiet tas-sub inciz [1][c] il-Qorti qed tistabbilixxi d-data tat-12 ta’ April 2003 bhala dik tad-dekadenza.

Kura u Kustodja

Illi llum dan il-kap jirrigwarda biss lit-tifel F li ghandu circa 16-il sena, u l-Qorti, fl-interess tal-minuri, tordna li l-kura u kustodja tkun wahda kongunta, filwaqt li t-tifel jibqa’ jghix ma’ l-omm bid-dritt ta’ access konkordat mal-minuri favur il-missier.

Mantenimnet

Illi l-konvenuta ddekadiet mid-dritt li titlob manteniment; u ghalhekk dan il-kap jirrigwada biss lit-tifel minuri.

Il-Qorti tordna li l-attur ikompli jhallas lill-konvenuta bhala manteniment ghat-tifel minuri, is-somma ta' mija u tletin ewro [€130] fix-xahar, sakemm it-tifel jisir maggjorenni, jew jibda jahdem f' impieg regolari full-time.

Komunjoni ta' l-Akkwisti

Dar Matrimonjali – "Madonnina" Tirq il-Bufula l-Hamra, Mosta valutata mill-perit Mario Cassar fl-ammont ta' €144,000

Illi mill-provi jirrizulta pacifiku li d-dar kienet inxtrat qabel iz-zwieg, gebel u saqaf, u li z-zewg partjiet haddmu fiha, u z-zewg partijiet ghamlu spejjez sabiex jirrendu d-dar abitabbli. Dan ix-xoghol u dawn l-ispejjez arrikkew il-fond li l-valur tieghu llum qed jitgawda miz-zewg partijiet bhala ko-proprjetarji.

Ghalhekk il-Qorti tordna li dan il-fond, li hu komuni taz-zewg partijiet, jinbigh fuq is-suq hieles fi zmien sentejn ghall-prezz mhux inferjuri ghall-imsemmi ammont; u, fin-nuqqas, jinbigh that l-awtorita' ta' din il-Qorti skond il-ligi.

Illi r-rikavat tal-bejgh jinqasam ugwalemnt bejn il-partijiet, wara li jitnaqqsu minnu: l-ammonti ta' €484.51 u €184.72, rapprezentanti spejjez tad-dawl u ilma, u tat-telefon, li thallsu mill-konvenuta bl-ghajnuna tal-familjari taghha, u li ghandhom jigu rifuzi lilha mill-assi tal-komunjoni

Illi, tenut kont unikament ghall-fatt li t-tifel iz-zghir F li ghadu minorenni, qed jghix fl-istess fond mal-konvenuta, il-Qorti tawtorizza lill-istess konvenuta tghix fl-imsemmi fond mat-tifel minuri, ghal zmien sentejn, ad eskluzjoni tal-attur, u wara dan il-perijodu ta' sentejn, li jibda jiddekorri millum, l-konvenuta qed tigi ordnata tallontana ruhha mill-isemmi fond.

Illi rigward il-kreditu pretiz mill-konvenuta ta' €14,546.94[8] rapprezentanti parti mill-prezz li hi kienet hallset fuq id-dar, u rigwardanti spejjez li hi kienet ghamlet fid-dar

[8] Nota konvenuta – Vol.3 – fol.645

sabiex saret abitabbli, il-Qorti, kif gja' fuq spjegat, tosserva li z-zewg partijiet haddmu sabiex id-dar saret abitabbli, u noltre ma jirrizultax li l-attur ma' hallas sehemu mill-prezz tad-dar.[9]

Illi inoltre, l-attur hu ordnat li jhallas lill-konvenuta s-segwenti: l-ammont ta' €2,280.04 spejjez relatati mat-tfal li thallsu mill-konvenuta bl-ghajnuna tal-familjari taghha.[10] kif ukoll l-ammont ta' €151.41 rapprezentanti cekkijiet tal-manteniment li ma gewx onorati.

Illi l-ammont ta' €2005.15[11] pretiz mill-konvenuta fin-nota taghha m'huwix dovut, stante li dan l-ammont jirraprezenta flus li thallsu mill-komunjoni ta' l-akkwisti.

Ghamara u effetti Mobbli
Fir-rigward il-Qorti tordna li l-ghamara li hemm fid-dar konjugali hlief il-kcina tigi assenjata fl-*intier* taghha lill-konvenuta, filwaqt li l-ghodda u effetti mobbli ndikati mill-konvenuta fin-nota taghha a fol.646 jigu assenjati fl-intier taghhom lill-attur.

Illi l-vettura Hyundai DBD682 tigi assenjata lill-attur fl-*intier* taghha, filwaqt li dan hu ordnat ihallas lill-konvenuta s-somma ta' €1,500 rapprezentanti l-valur tas-sehem taghha.

Illi rigward il-kcina fitted li llum hemm fl-imsemmi fond, u li LM1,000 [illum €2329] tal-valur taghha huma parafernali tal-konvenuta, il-Qorti tordna li dan l-ammont jithallas lill-konvenuta mir-rikavat tal-bejgh tal-kcina, li taghha din il-Qorti qed tordna l-bejgh jew mir-rikavat tal-bejgh tad-dar qabel ma jinqasam, stante li dan hu kreditu tal-konvenuta vis-a-vis l-komunjoni ta' l-akkwisti. Il-kumplament tar-rikavat tal-bejgh tal-kcina, jekk ikun hemm, ghandu jinqasam ugwalment bejn il-partjiiet.

Decide

---

9 Fir-rigward il-Qorti tosserva li l-konvenuta prezentat l-ewwel faccata biss tal-kuntratt, u ghalhekk ma jirrizultax x' kien il-prezz tax-xiri tad-dar.

10 Nota konvenuta – Vol.3 – fol.646

11 Nota konvenuta – Ibid.

Ghal dawn il-motivi tiddeciedi dwar l-azzjoni billi:
[1] tilqa' l-ewwel talba, u tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet bi htija tal-konvenuta;
[2] tilqa' t-tieni talba;
[3] tilqa' t-tielet talba limitatament u fit-termini kif fuq stabbilit u ordnat fis-sezzjoni ntestata 'Manteniment';
[4] tilqa' ir-raba' talba, u tapplika fil-konfront tal-konvenuta id-dispost fl-*intier* tieghu ta' l-artikolu 48[1] tal-Kap.16 b' effett mill-12 ta' April 2003;
[5] tilqa' il-hames talba, u x-xolji l-komunjoni ta' l-akkwisti, tillikwidaha u tassenjaha kif fuq stabbilit u ordnat fis-sezzjoni ntestata 'Komunjoni ta' l-Akkwisti';

Tiddeciedi dwar il-kontro-talba billi:
Tilqa' l-ewwel, it-tieni, it-tielet u r-raba' talbiet, limitatament, u fis-sens, gja' fuq deciz.

L-ispejjez kollha jkunu a kariku tal-konvenuta.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------